

Mengapakah pengguna perlu terlibat bersama dalam pembangunan standard?

Peraturan standard yang kurang ketat tidak kira di peringkat nasional, wilayah, ataupun antarabangsa boleh mendatangkan kesan yang tidak diingini. Sebagai contoh, di negara India, telah dilaporkan bahawa sebanyak 21 jenis jenama termometer, 20 jenis daripadanya dikatakan telah memberikan bacaan suhu yang kurang tepat. Ketiadaan peraturan standard yang ketat untuk mengawal pengilang-pengilang termometer ini telah menimbulkan banyak masalah kepada beberapa keluarga berkenaan. Ini kerana sedikit kenaikan atau penurunan bacaan suhu yang direkodkan boleh memberikan perbezaan yang besar lebih-lebih lagi apabila soal hidup dan mati dipertikaikan.

Penggunaan telefon bimbit tanpa kawalan juga boleh mengancam kesihatan seseorang seperti risiko mendapat penyakit kanser, alzheimer, sakit kepala, dan kerosakan pada sistem ketahanan badan. Di negara Sweden misalnya, telah terbukti bahawa penggunaan telefon bimbit yang berlebihan akan meningkatkan risiko penyakit tumor otak sebanyak 2 1/2 kali lebih daripada kebiasaan. Selain itu juga, pengguna yang membuat panggilan telefon sebanyak 4 kali atau lebih dalam sehari boleh meningkatkan risiko sakit kepala sebanyak 3.6 kali lebih daripada kebiasaan. Oleh itu, memandangkan situasi yang genting ini, maka pelaksanaan peraturan standard yang ketat amat diperlukan bagi mengawal tahap radiasi pada semua telefon bimbit.

Standard bukan sesuatu yang mudah dibentuk tetapi ianya mengambil masa yang panjang untuk dicapai. Walaubagaimanapun, kesedaran pengguna terhadap bagaimana sesuatu standard itu dilaksanakan adalah penting dan perlu diketahui oleh setiap pengguna supaya mereka akan menghargai dan memahami nilai standard kepada mereka. Selain itu, penglibatan pengguna dalam

membuat rangka standard juga tidak kurang pentingnya. Mengapa demikian?

Standard memainkan peranan yang penting dalam kehidupan seharian kita. Cuba bayangkan suatu keadaan di mana anda tidak dapat mengeluarkan wang dari mesin ATM disebabkan oleh kad ATM yang anda gunakan itu terlalu besar ataupun keadaan di mana bateri yang baru dibeli oleh anda tidak sesuai digunakan pada semua peralatan elektrik. Dengan adanya standard, semua keadaan ini dapat dikawal dan segala kehidupan harian anda akan menjadi lebih mudah. Standard yang dibentuk adalah berdasarkan kepada keperluan harian dan kehidupan pengguna dalam pelbagai bidang. Oleh yang demikian, pengguna perlu terlibat secara aktif dalam aktiviti merangka dan membentuk standard kerana hanya pengguna itu sendiri yang akan tahu keperluan mereka sendiri.

JABATAN STANDARD MALAYSIA

**Kementerian Sains, Teknologi &
Alam Sekitar, Malaysia**

Aras 1 & 2,
Blok C4, Parcel C
Pusat Pentadbiran Persekutuan
62502 Putrajaya
Tel : 603-8885 8000
Faks: 603-8888 5060
<http://www.dsm.gov.my>

Terbitan bersama oleh

dan

(Terbitan Pertama : Oktober 2001)

Standard & Anda

Apakah itu standard?

Standard kepada semua hanyalah sepatah perkataan sahaja. Pengguna terutamanya, tidak sedar akan peranan yang dimainkan oleh standard dalam kehidupan harian mereka. Sebagai contoh, pembelian sesuatu jenis bateri adalah senang dan mudah kerana spesifikasi untuk bateri telah distandardisasi.

Standard sebenarnya adalah suatu dokumentasi persetujuan yang mengandungi penerangan / spesifikasi teknikal terhadap produk dan perkhidmatan untuk memastikan bahawa produk dan perkhidmatan yang dipasarkan itu adalah selamat dan sesuai digunakan oleh pengguna.

Dengan lain perkataan, standard memberi jaminan bahawa produk dalam pasaran adalah selamat dan tidak membahayakan kesihatan pengguna.

Apakah itu ISO?

Ramai di antara kita mungkin bertanya, "Siapakah yang bertanggungjawab dalam pembentukan standard antarabangsa?". Jawapannya mudah sahaja iaitu *International Organization for Standardisation (ISO)*. ISO merupakan satu badan pertubuhan antarabangsa yang terdiri daripada beberapa jawatankuasa standard kebangsaan dari 130 buah negara. Ia ditubuhkan pada tahun 1947 dengan objektifnya adalah untuk mempromosi dan mempertingkatkan standardisasi di seluruh dunia bagi memudahkan perdagangan di peringkat antarabangsa. Di samping itu, ISO juga bermatlamat untuk mewujudkan kerjasama antarabangsa dalam pelbagai bidang seperti intelek, saintifik, teknologi dan ekonomi.

ISO bermula dengan misi pertamanya iaitu menstandardisasi saiz mentol lampu, skru, bateri dan beberapa produk pengguna yang lain. Seterusnya, ISO beralih kepada menetapkan satu format untuk kad-kad kredit, kad-kad telefon, serta kad-kad pintar. Kad-kad yang mematuhi standard ISO ini mempunyai ciri-ciri tertentu seperti ketebalan kad bersamaan dengan 0.76 mm. Standard yang telah dibentuk ini membolehkan kad-kad tersebut digunakan di mana-

mana sahaja di seluruh dunia.

Pembentukan Standard ISO adalah hasil usaha perbincangan di antara beberapa jawatankuasa teknikal yang terdiri daripada pakar-pakar dalam pelbagai bidang iaitu pakar dalam sektor perindustrian, teknikal dan perniagaan, perwakilan daripada agensi-agensi kerajaan, ahli-ahli pencinta alam, persatuan-persatuan pengguna dan lain-lain lagi. Secara keseluruhannya, seramai lebih kurang 30,000 pakar mengambil bahagian dalam mesyuarat sebegini setiap tahun. Pendek kata, ahli jawatankuasa boleh mengambil bahagian dalam pengundian tentang isu-isu teknikal ISO.

Mengapakah standard antarabangsa diperlukan?

Dalam menghadapi era globalisasi, pengguna pasti mempunyai pelbagai pilihan barangan dan perkhidmatan. Cuba bayangkan satu kerja mudah seperti membeli perkakas elektrik keluaran negara luar. Bagaimanakah pengguna dapat memastikan bahawa perkakas yang dibeli itu adalah selamat dan sesuai digunakan di dalam negaranya? Dalam situasi sebegini, standard antarabangsa memainkan peranan yang amat penting untuk memberi keyakinan dan kepastian kepada pengguna. Dengan wujudnya piawaian antarabangsa bagi sesuatu produk yang berdasarkan kepada penggunaan teknologi yang sama di semua negara yang berlainan, maka 'technical barrier to trade' di kalangan negara-negara asing dapat dihapuskan. Negara-negara yang mengeksport produk keluarannya juga tidak perlu lagi bimbang sama ada produk mereka itu sesuai digunakan oleh pengguna di negara lain.

Standardisasi di peringkat Nasional

Setelah memberi satu gambaran global tentang isu standard di peringkat antarabangsa, eloklah sekiranya kita mengkaji pula status standard di Malaysia.

Jabatan Standard Malaysia (DSM) merupakan satu badan yang bertanggungjawab dalam membentuk dan membangunkan standard Malaysia. Seperti juga ISO,

standardisasi di peringkat nasional dicapai melalui persetujuan sebulat suara oleh ahli-ahli jawatankuasa yang dibentuk. Terdapat juga di antara standard-standard di Malaysia yang diperolehi sepenuhnya daripada standard antarabangsa. Misalnya, ISO 9000, dan ISO 14000. Siri ISO 9000 memberi keutamaan kepada kualiti dalam

bidang pengurusan. Sebagai contoh, *Boh Plantation Sdn Bhd* telah diiktirafkan ISO 9000 dan jenamanya terkenal di seluruh dunia. Ini adalah kerana prestasinya yang cemerlang dalam standard pembungkusan teh berkualiti tinggi dan konsisten. Siri ISO 14000 pula memberi galakan dan dorongan kepada sektor industri di Malaysia agar bersifat lebih mesra alam.

SIRIM Berhad telah dilantik oleh DSM untuk menjalankan tanggungjawab terhadap pembangunan standard Malaysia pada peringkat teknikal. Sirim telah lama menceburkan diri dalam persaingan kualiti dan kecekapan industri. Antara tanggungjawab Sirim termasuklah mengeluarkan sijil ISO 9000 dan ISO 14000 kepada syarikat-syarikat yang layak. Sirim turut mengeluarkan dua jenis lesen kepada pengilang-pengilang di Malaysia. Lesen itu diberi nama "MS" dan "S". Pemegang lesen ini boleh menggunakan tanda tersebut pada produk mereka yang bakal dipasarkan.

Sekiranya produk yang telah disahkan oleh Sirim disyaki sebagai punca sesuatu malapetaka, Sirim akan bertanggungjawab untuk menjalankan siasatan terhadap punca kejadian tersebut. Untuk pengetahuan umum, barangan elektrik seperti *multisoket* dan *multiplug adapter* boleh mengakibatkan kejutan elektrik dan kebakaran sekiranya ia diperbuat daripada bahan yang berkualiti rendah. Oleh itu, semasa membeli barangan elektrik, pastikan bahawa barangan tersebut mengandungi cop Sirim!

